

COLEOPTERA ЗАПЛАВИ Р. УЖ В МЕЖАХ М. УЖГОРОД

Крафчик В.А.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
вул. А.Волошина, 32, м.Ужгород, Закарпатська область, Україна
Науковий керівник: к. б. н., доц. Ковальчук Н.Є.

Дослідження ентомофауни міст є актуальними питаннями сучасної фауністики та екології. Долини та заплави річок завжди були важливою складовою «екологічних коридорів», що дозволяють зберегтися та розповсюджуватися багатьом видам водних та коловодних комах, у тому числі і представникам твердокрилих. Представники *Coleoptera* відіграють значну роль в екосистемах заплави річки. Жуки відрізняються широкими трофічними зв'язками, серед них є мирні і хижі представники. Вивчення фауни твердокрилих заплави річки в межах міста дозволяє прослідкувати вплив антропогенного фактору на формування і динаміку цих комплексів.

В основу роботи покладено узагальнення матеріалів, зібраних головним чином протягом 2017-2018 рр. під час вивчення фауни жуків заплави на обох берегах р. Уж в межах м. Ужгород. Дослідження проводили загальноприйнятими методами, які включали візуальні спостереження та фотографування на маршрутах, збір комах вручну та кошіння ентомологічним сачком. Оглядали квітучі рослини, кущі, трав'янисті зарості, відкритий ґрунт та ґрунт під камінням.

Протягом досліджень у заплаві річки було знайдено переважно представників родин *Carabidae*, *Chrysomelidae*, *Cantharidae*, *Meloidae*, *Cleridae* та *Tenebrionidae*, зокрема такі види як *Cicindela sylvatica* Linnaeus, *Meloe proscarabaeus* Linnaeus, *Lygistorus sanguineus* Linnaeus, *Carabus hortensis* Linnaeus, *Melasoma populi* Linnaeus, *Copris lunaris* Linnaeus, *Chrysolina herbacea* Duftschmid, *Zabrus tenebrioides* Goese, *Trichodes apiarius* Linnaeus, *Amphimallon solstitialis* Linnaeus, *Opatrum sabulosum* Linnaeus, *Oulema melanopus* Linnaeus.

Слід відмітити, що виявлена у заплаві фауна твердокрилих не відрізнялася різноманіттям. Це помітно і у порівнянні з літературними даними (Мателешко, Рошко, 2006; Кириченко, Бабко, 2015) де відмічається збіднення фауни *Coleoptera* на ділянках з посиленням господарським впливом. Зокрема авторами відмічається значне зменшення кількості видів прибережних турунів в межах міста Ужгород та інших населених пунктів у порівнянні з незайманими ділянками заплави річки Уж, малих річок та струмків басейну. Нами на досліджених ділянках знайдено тільки три види турунів.

Таким чином можна констатувати, що активна господарська діяльність на берегах річки Уж в межах міста – вирівнювання берегів, знищення рослинності (кущів та трав'янистого покриву), періодичне забруднення заплави під час повеней та паводків призводять до значного збіднення її ентомофауни і, особливо фауни таких показових для оцінки стану довкілля жуків як прибережні туруни. Представники саме цієї наземної фауни твердокрилих можуть бути використані у моніторингу ступеня впливу господарської діяльності людини на довкілля.